

Höstmöte om barn och ungas jämlika hälsa

Den 19–20 oktober 2023 hölls Healthy Cities Sveriges årliga höstmöte för medlemmarna. Temat denna gång var Barn och ungas jämlika hälsa med fokus både på barn och ungas delaktighet och framtidstro samt hur vi får fler barn och unga att röra sig mer.

Vilka lösningar krävs för ungas deltagande? Hur når vi ut till barn och unga som inte deltar i föreningslivet idag? Detta fick nätverkets politiker och tjänstepersoner möjlighet att tillsammans diskutera och utforska under årets höstmöte med inspiration från inbjudna forskare, representanter från nationella myndigheter och organisationer.

Under dagarna lyftes lokala och regionala exempel på spännande arbete som pågår hos medlemmarna i arbetet med barn och ungas jämlika hälsa.

WHO:s Healthy Cities konferens i Nederländerna 2023

Health and well-being for all: celebrating 35 years of the Healthy Cities movement var temat när medlemmarna i WHO:s europeiska Healthy Cities nätverk samlades i Utrecht, Nederländerna den 21-23 november 2023.

Det svenska nationella Healthy Cities nätverket var på plats i Utrecht tillsammans med ca 350 deltagare från hela Europa. Under dagarna fick deltagarna se tillbaka på 35 års arbete men också blicka framåt för att utforska hur vi i framtiden arbetar vidare i detta nätverk av engagerade individer och organisationer som brinner för att skapa hälsosammare samhällen för alla.

Genom att föra samman forskare, beslutsfattare och praktiker främjade konferensen diskussioner om viktiga folkhälsofrågor, perspektiv, metoder och resultat.

Dagarna innehöll även möjligheten att ta del av flera exempel på innovativt utvecklingsarbete som sker runt om i Europa.

Från Sverige deltog sex personer och under dagarna presenterades Region Värmlands arbete med filmen Tack! samt Västra Götalandsregionens arbete med en gemensam elevhälsodatabas i regionen.

Från vänster: Jonas Nygren, folkhälsostrateg Malmö stad; Fredrik Hansson, kommunalråd Luleå och ordförande i Healthy Cities Sverige; Johanna Linnarsson, koordinator Healthy Cities Sverige; Sara Birgersson, folkhälsostrateg Region Östergötland; Sören Juvas, politiker Falu kommun; Charlotta Sundin Andersson, funktionskoordinator Västra Götalandsregionen.

Ta gärna del av det arbete som presenterades på konferensen i konferensens Book of Abstracts. [Conference book of abstracts – OneDrive \(sharepoint.com\)](#)

Nordiskt webinarium om The Place Standard Tool

Den 10 november 2023 bjöd Healthy Cities Sverige in sina medlemmar till ett gemensamt digitalt seminarium med Healthy Cities-nätverken i de nordiska länderna. Här fick medlemmarna träffa kollegor från andra länder för att ta del av och dela erfarenheter och kunskaper över nationsgränserna.

Healthy Cities-nätverken på Island, Finland, Danmark, Norge och Sverige gick samman för att arrangera ett digitalt seminarium om det skotska verktyget Place Standard Tool som syftar till att stödja utformningen av fysiska platser som bidrar till att öka människors hälsa och livskvalitet. På seminariet fick deltagarna höra John Howie från Skottland berätta om The Place Standard Tool som en av grundarna till verktyget. Sedan fick deltagarna lyssna på hur verktyget har använts och implementerats på olika håll både i Norge och i Danmark.

Delaktighet och inflytande som tema i nätverket

Healthy Cities Sverige arbetar med olika temagrupper beroende på vilka frågor som är prioriterade hos medlemmarna. Nu startar nätverket en ny temagrupp som riktar fokus på delaktighet och inflytande.

Utgångspunkten kommer vara att lyfta och stärka det ömsesidigt positiva sambandet som finns mellan delaktighet och inflytande och en god och jämlik hälsa i befolkningen och just nu pågår ett dialogarbete med medlemmarna för att utforska vilka områden och perspektiv som blir viktiga för temagruppen att arbeta vidare med tillsammans.

Vad händer hos våra medlemmar?

Gemensam plattform för en god och jämlik hälsa i Region Östergötland

Region Östergötland arbetar aktivt med digitala och interaktiva kartverktyg som till exempel RegionAtlas och Områdesprofiler. Syftet är bland annat att genom visualisering skapa samsyn mellan olika aktörer kring utvecklingen av hållbara livsmiljöer.

Verktygen är en möjlighet att bygga gemensamma kunskapsunderlag och nulägesbeskrivningar, och att visualisera vilka förutsättningar som råder för olika platser och geografier. De skapar en gemensam plattform för diskussion mellan olika sakområden, mellan regional och lokal nivå, och möjliggör en nyanserad bild av hur och vilka insatser som behöver göras var, för att vi ska en god och jämlik hälsa, och goda livsvillkor, för alla.

Både RegionAtlas och Områdesprofilerna är öppna och därmed tillgängliga för både tjänstepersoner och politiker på lokal och regional nivå. Linus Johnson som arbetar som strateg inom regional planering på Region Östergötland berättar:

- Att kunna visualisera olika information tillsammans, så som var kollektivtrafiken finns, var hälso- och sjukvårdsinrättningar finns, på vilka platser dagligvarubutiker finns, hur kommunerna tänker sig utvecklingsplaner för bebyggelse, och så vidare, gör det möjligt att se mönster i våra olika geografier.

En gemensam nulägesbild är grunden för att kunna jobba strategiskt med frågorna.

Läs mer om arbetet i Region Östergötlands abstract "*Visualization as tool for sustainable regional development – how maps and illustrations can make territorial dimensions visible and contribute to co-creating sustainable places and well-being for all citizens*" i [Healthy Cities 2023 Conference - Book of Abstracts \(Final\).pdf](#)

RegionAtlas samlar geografisk information som infrastruktur, befolkningsstrukturer, tillgänglighet till målpunkter, utbud av offentlig och kommersiell service m.m.
<https://experience.arcgis.com/experience/b5ebf98b1c424ad595497c6b2c2b39a8>

Områdesprofiler presenterar hälsodata och bestämningsfaktorer för olika vårdscentralsområden, och möjliggör jämförelse mellan områden.

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljoiYjk5YWY4YmItMTBmNy00YzNhLTg3MzEtNzdkZDA5ZTIzZjNkliwidCI6ImYwODczMzkzLWMzNGMtNGFIYy1iMWM1LTM4MjE5OTgyYTViOSIsImMiOjI9>

Säg Hej i Luleå!

Säg Hej! är en liten vänlig kampanj för att uppmuntra luleåborna att hälsa mer på varandra.

Ett hej kan göra stor skillnad för trivsel, trygghet och hälsa och är en liten insats som var och en kan göra för att göra sin stad till en lite bättre plats att leva och bo på. Kampanjen har rönt väldigt stort internationellt intresse som genial i sin enkelhet och att säga hej till varandra är något som är enkelt att ta till sig.

www.lulea.se/hej

Elevhälsodatabas för att följa hälsoutvecklingen bland barn och unga i Västra Götaland

Elevhälsodata Väst (EHDV) är en nytvecklade databas för att tillvarata och tillgängliggöra självrapporterade hälsodata som samlas in genom digitala elevhälsoenkäter i samband med hälsosamtalen i grundskolan och gymnasiet.

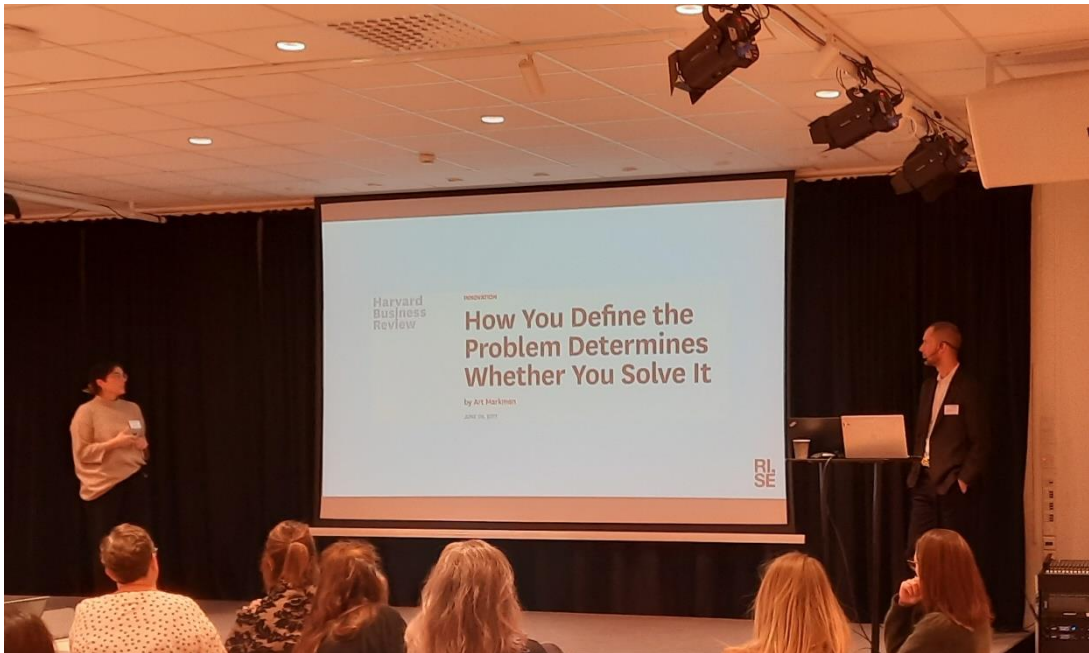
Det fanns ett gemensamt behov från skolhälsovården, beslutsfattare och forskare att ta reda på mer om skolbarns hälsa och välbefinnande. För att leva upp till barnkonventionen och få en bättre förståelse för ungas hälsa och välbefinnande beslutade Västra Götalandsregionen därför att utveckla en gemensam databas för Västra Götalands 49 kommuner och drygt 150 friskoleorganisationer. Såväl den huvudsakliga målgruppen (skolbarn och ungdomar) och professionen skolsköterskorna har varit medskapande från början.

Det rör sig om ca 50 indikatorer inom områdena; självskattad fysisk och psykisk hälsa, sömn, kost, fysisk aktivitet, fritid och relationer, skolmiljö, hemmiljö, erfarenhet av våld, sexuell hälsa samt alkohol, tobak och narkotika.

Syftet med datainsamlingen är att följa utvecklingen och mångfalden i hälsa bland skolbarn och ungdomar och på så sätt underlätta för kunskapsbaserat politiskt beslutsfattande om barns hälsa och livsvillkor.

Tanken är även att i ökad grad lyfta fram barn och ungas perspektiv på sin hälsa.

Healthy Cities-anda på Trollhättans Utvecklingsforum Folkhälsa

Den 10 november samlades politiker och tjänstepersoner från olika förvaltningar och nämnder inom hela Trollhättans stad för årets Utvecklingsforum Folkhälsa.

Utvecklingsforum Folkhälsa är en återkommande utvecklings- och inspirationsdag i Trollhättan med syfte att få ett gemensamt fördjupat lärande med föreläsningar, givande diskussioner och erfarenhetsutbyte kring folkhälsofrågor.

2023 års Utvecklingsforum Folkhälsa genomsyrades av temat "Främja jämställdhet och motverka våld" med preventionstjärnan som utgångspunkt för dagen.

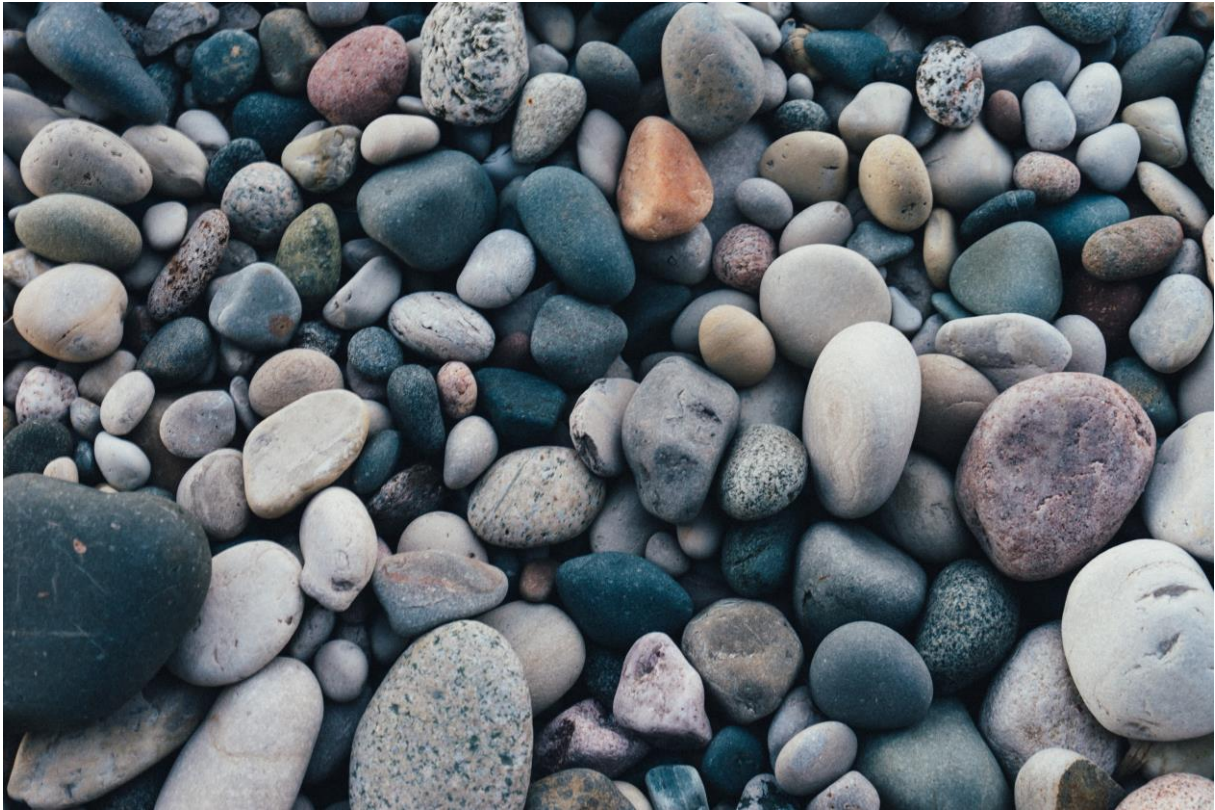
- Ur ett folkhälsoperspektiv, där vi på befolkningsnivå vill stärka det främjande och tidigt förebyggande arbetet blir det tydligt att perspektiv ofta hänger samman. Satsningar på ett område, till exempel psykisk ohälsa, kan få effekter på andra områden, till exempel våld, säger Anna Nyman Holgersson, hållbarhetsstrateg.

RISE presenterade sin kunskapssammanställning kring risk och skyddsfaktorer och visade hur verktyget "Effektlogik" kan vara användbart i arbetet och både Borås stad och Hälsökällan Fyrbodalen var inbjudna för att visa på goda exempel i arbetet med universell våldsprevention.

Dagen avslutades med en inspirationsföreläsning med Peter Rung som pratade ur ett hälsofrämjande perspektiv kring vad vi kan vinna på att arbeta med jämställdhet.

- Det var en mycket uppskattad dag och vi tycker att vi lyckas få till en god "Healthy Cities-anda" med där samtalen mellan politik och tjänstepersoner får stort utrymme.

Hälsofrämjande och suicidfrämjande fysisk miljö i Region Värmland

I oktober anordnades en konferens i Karlstad, Värmland, om Hälsöfrämjande och suicidpreventiv fysisk miljö.

Vi rör oss allt mindre, vilket kan påverka inte bara fysisk, utan också psykisk hälsa. Men det går att bygga samhället så att det bidrar till både bättre hälsa och minskad suicidrisk. Om det handlar konferensen Hälsöfrämjande och suicidpreventiv fysisk miljö.

Målgruppen för dagen var chefer och medarbetare inom samhällsplanering, trafikplanering och folkhälsoplanering samt för förtroendevalda inom Region Värmland och länets kommuner.

Det kändes värdefullt att koppla ihop dessa ämnen då det är starkt förknippade med varandra och vi vill gärna fortsätta detta samarbete för att arbeta mer för att bygga samhället så att det bidrar till både bättre hälsa och minskad suicidrisk, säger Marika Andersson, Folkhälsöstrateg i Region Värmland.

Folkhälsomyndigheten – Vad händer hos er?

Att lyckas med implementering inom folkhälsoområdet

Det sägs att det tar i snitt 17 år för ett forskningsresultat att komma till praktisk nytta. Men behöver det ta så lång tid? Generellt kan det gå betydligt snabbare om implementeringen görs på ett strukturerat sätt.

En första rapport om implementering, Från nyhet till vardagsnytta – om implementeringens mödosamma konst, publicerades av dåvarande Folkhälsoinstitutet år 2007. Rapporten uppdaterades och kompletterades med Checklista för implementering med kvalitet år 2017. Efter önskemål från målgrupperna har materialet nu uppdaterats igen – och utökats med E-guide implementering.

Rapporten ger en vetenskaplig grund inom implementeringsområdet och checklistan är ett verktyg som ger konkret stöd för implementering i praktiken. E-guiden ger i sin tur kunskap och inspiration för att på ett strukturerat sätt ta sig an en implementeringsprocess.

E-guiden bygger på interaktiva textavsnitt, animerade filmer och intervjuer där olika aktörer ger sitt perspektiv på implementering, allt från forskning till praktiskt genomförande. Materialet bygger på det teoretiska ramverket Quality Implementation Framework (QIF).

Målet är att materialet ska vara ett stöd för de som ibland ställs inför utmaningen att implementera ny kunskap och nya insatser inom folkhälsoområdet. Det kan handla om beslutsfattare med ansvar för folkhälsofrågor, utvecklingsledare, strateger eller praktiker med samordnande uppgifter inom olika områden.

Du hittar materialet här:

[Att lyckas med implementering inom folkhälsoområdet \(fohm.se\)](https://www.fohm.se/om-fohm/att-lyckas-med-implementering-inom-folkhalsoområdet)

Internationell spaning

Gemensamt politiskt ställningstagande för Well-being Economy

Under WHO:s europeiska Healthy Cities årskonferens i november 2023 antogs ett gemensamt politiskt ställningstagande inom området Well-being Economy av nätverkets medlemmar. Well-being Economy handlar om att prioritera socialt, ekologiskt, ekonomiskt och mänskligt välbefinnande framför traditionell ekonomisk tillväxt, samt att integrerar perspektiven i det befintliga arbetet med att bygga jämlika och hälsosamma samhällen. Grundtanken är att sätta människor och samhällsgemenskap i centrum för beslutsfattande. Detta politiska ställningstagande är en förenande strategi som innehåller 12 rekommenderade åtgärds punkter för hälsosamma städer.

Läs mer om ställningstagandet via länken nedan.

[Healthy and thriving cities demand social, economic, human and planetary well-being \(who.int\)](https://www.who.int/healthy-cities)

På gång till våren

Boka dagen: Dialogseminarium om hälsofrämjande arbete för ökad trygghet i kommunen – från vad till hur

Den 26 januari kl. 10.00-12.00 arrangerar Healthy Cities Sverige tillsammans med SKR och Folkhälsomyndigheten ett uppföljande dialogseminarium om hur det hälsofrämjande arbetet kan stärka tryggheten i samhället.

Det är ett interaktivt seminarium där alla kan bidra. Vi vänder oss främst till dig som är förtroendevald och tjänsteperson med ansvar för trygghet, social hållbarhet och folkhälsa i kommun, region eller länsstyrelse samt representanter från det civila samhället och statliga myndigheter med ansvar för trygghet och säkerhet.

Kommuner och regioner som är medlem i Healthy Cities Sverige deltar kostnadsfritt.

Se nedan länk för mer information och anmälan:

[Hälsofrämjande arbete för ökad trygghet i kommunen – från vad till hur - Mötesplats social hållbarhet \(folkalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/halsoframjande-arbete-for-okad-trygghet-i-kommunen-fran-vad-till-hur)

Välkommen!

Healthy Cities Sveriges årsmöte 14–15 mars 2024

Healthy Cities Sverige bjuder in sina medlemmar till årsmöte och konferens i Region Östergötland den 14–15 mars 2024. Nätverket firar då sitt 20-årsjubileum som nationellt Healthy Cities-nätverk.

Mer info om Healthy Cities Sverige

Healthy Cities Sverige är en ideell förening bestående av kommuner och regioner som arbetar på en strategisk nivå med folkhälsofrågor. Vi är ett nätverk för både politiker och tjänstepersoner och utgör en del av WHO:s internationella Healthy Cities arbete.

Läs mer om vårt nätverk på vår webbplats [Healthy Cities | Vi verkar för folkhälsan](#)

Johanna Linnarsson

Koordinator för Healthy Cities Sverige

johanna@healthycities.se